Erdalsbreen

Årsrapport frå SNO for 2023 til Jostedalsbreen nasjonalpark

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

Naturoppsyn.no

Bergfrue i Brenndalen

Innhald

Innleiing

1. Kontroll og tilsyn
2. Registrering og overvaking
3. Skilting og informasjon
4. Forvaltningstiltak
5. Andre tema
6. Utviklingstrekk og tilrådd oppfølging

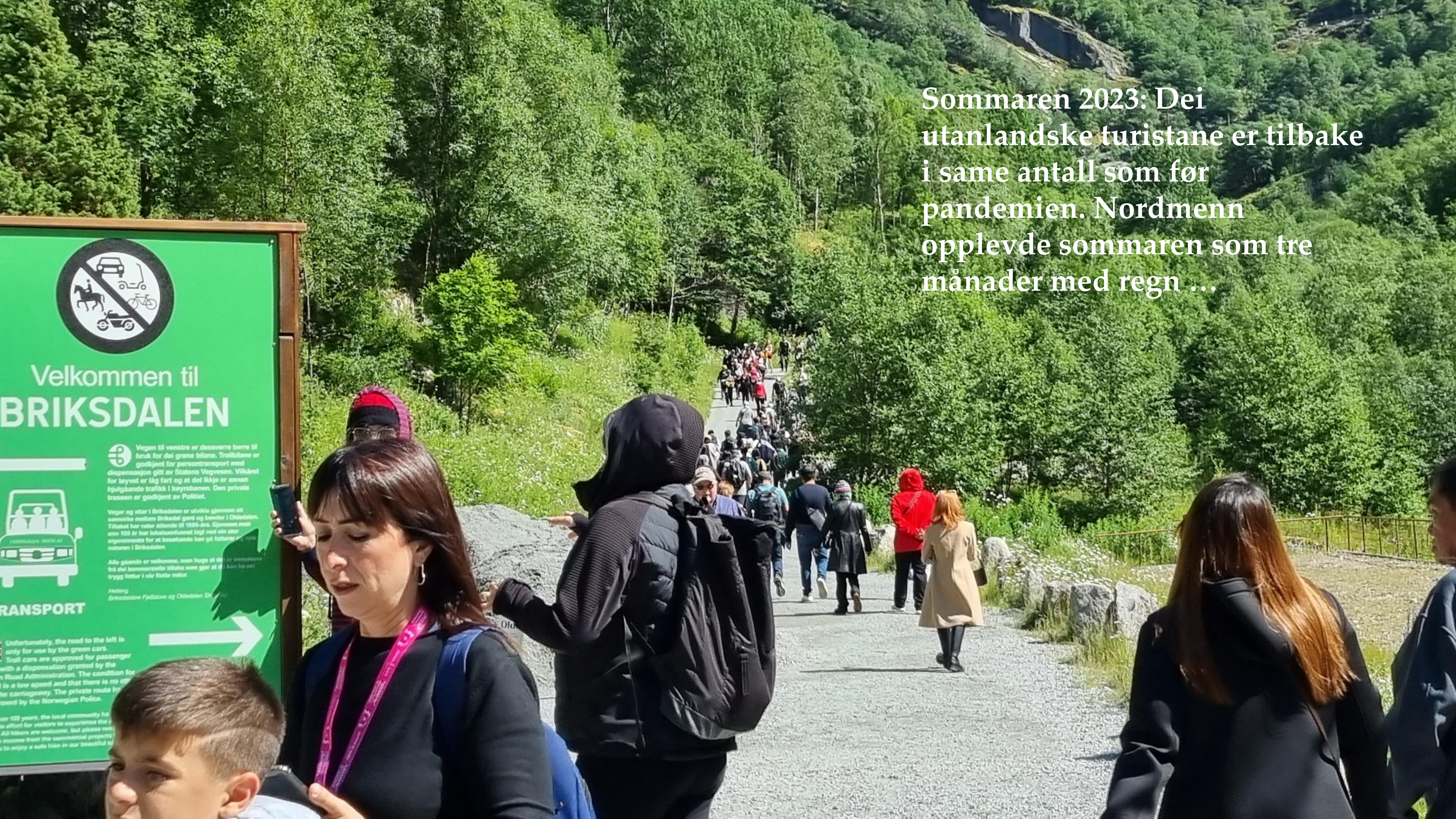

Sommaren 2023: Dei utanlandske turistane er tilbake i same antall som før pandemien. Nordmenn opplevde sommaren som tre månader med regn …

Ved Bøyabreen

MILJØ DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

1. Kontroll og tilsyn

Døme på nye SNO-jakker

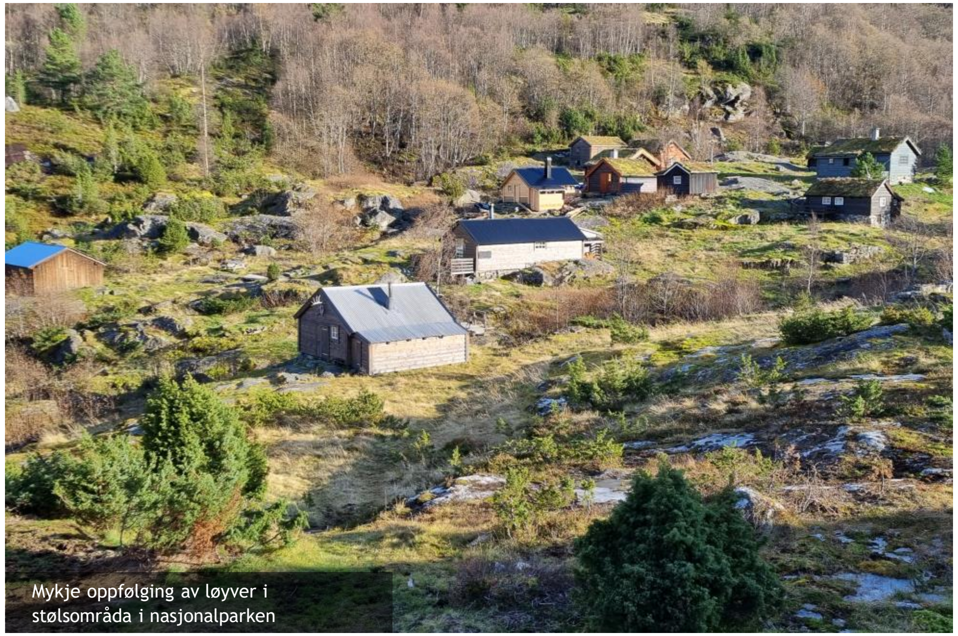

Mykje oppfølging av løyver i stølsområda i nasjonalparken

- Litt færre dagsverk brukt i nasjonalparken i 2023 samanlikna med 2022.
- Ny SNO-logo og nye klede – og meir synlege SNO-bilar
- Ingen politimeldingar eller overtredelsesgebyr (OTG) i nasjonalparken i 2023

Utsett frist for ferdigstilling og ekstra løyve til motorferdsel Sunndalssætra i Jostedalsbreen nasjonalpark ! *Fleire vedtak på same sak*		02.11.2023
Delegert vedtak - Motorferdsel med helikopter - Svartebotnen		19.10.2023
Delegert vedtak - Dispensasjon - Motorferdsel med helikopter - Sauesank - Skarnovi		06.10.2023
Merking av sti til Vesleskåla - dispensasjon		22.08.2023
Fasadeendring - solcellepanel på storeselet på Sunndalssætra i Jostedalsbreen nasjonalpark - Dispensasjon		22.08.2023
Delegert vedtak - Dispensasjon - Jostedalsbreen nasjonalpark - Overvåking av bresjøen ved Flatbreen-Supphellebreen i Fjærland - 2023 - JOSTICE - Høgskulen på Vestlandet		19.07.2023
Delegert vedtak - Jostedalsbreen nasjonalpark - Tverrelva i Sunndalen - Motorferdsel med helikopter for flytting av bru - Sunndalen sankelag		28.06.2023
Avslag - Fasadeendring på sel - Sunndalssætra Jostedalsbreen nasjonalpark ! *Fleire vedtak på same sak*		20.06.2023
Delegert vedtak - Løyve til motorferdsel - Erdalen - Jostedalsbreen nasjonalpark		07.06.2023
Delegert vedtak - Jostedalsbreen nasjonalpark - Løyve til motorferdsel i samband med nasjonalt overvakingsprogram - ANO - Heliwing Helikopter		05.06.2023
Delegert vedtak - løyve til helikoptertransport - Storselet på Sunndalssætra ! *Fleire vedtak på same sak*		04.06.2023
Delegert vedtak - Motorferdsel for frakt av materialar til samlekvie i Jostedalsbreen nasjonalpark		24.05.2023
Avslag - Fasadeendring på sel - Sunndalssætra Jostedalsbreen nasjonalpark ! *Fleire vedtak på same sak*		10.05.2023
Delegert vedtak - Dispensasjon - Jostedalsbreen nasjonalpark - Motorferdsel - Løyve til bruk av snøskuter og helikopter i samband med		24.03.2023

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

Miljøvedtaksregisteret

- 14 saker – fleire saker i eitt vedtak (starten av november). 20 saker i 2022
- Saker som går att
- Vedtak som går over fleire år

- SNO registrerer kontroller i ein feltapp. Både SNO og nasjonalparkstyret kan anmelde. SNO kan bruke overtredelses-gebyr. Nasjonalparkstyret kan kreve retting (tilbakeføring)

Motorferdselløyver og bygge- og restaurerings- løyver

- Vanskeleg å kontrollere motorferdselløyver – ikkje alle melder frå om flyging
- Bygge- og restaureringsløyver har gjerne mange vilkår, og dei er kontrollerbare
- Løyvene gjeld over lang tid – kan vere mindre feil/brot, t.d.liggande bord
- Materiale floge inn utan at ein har søkt om løyver til restaurering

2. Registrering og overvaking

- Rovvilt
- Ferdselstelling
- Bevaringsmål – effektmåling

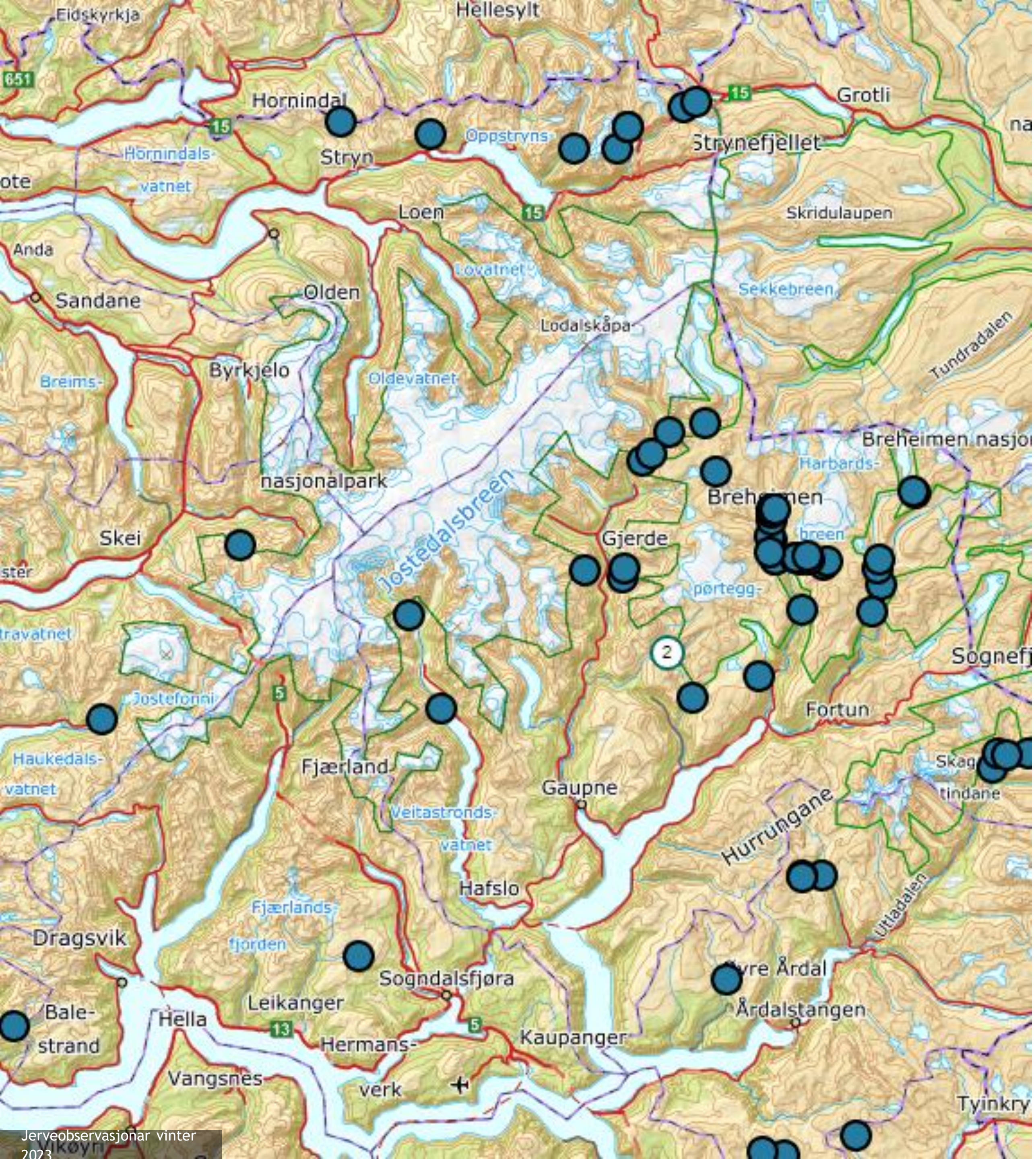

Jerveobservasjonar vinter 2023

Bestandskartlegging: jervesporing

- Kvart punkt viser kvar det er dokumentert spor etter jerv i 2023
- Mindre observert aktivitet i og ved nasjonalparken enn i 2022
- Inga felling i nasjonalparken
- Jervespor observert vestover

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

Aktivitetslogg jervesporing

Viser kvar SNO har spora, frå helikopter, snøskuter, bil og på ski

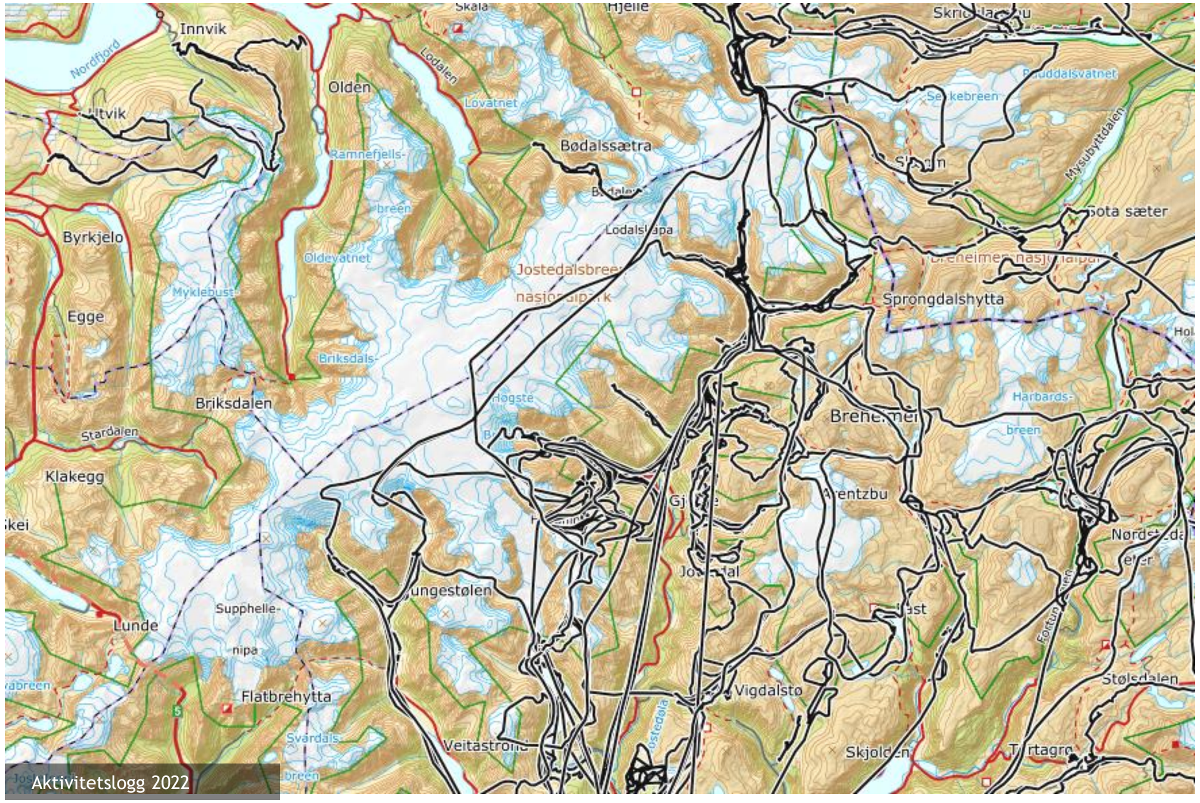

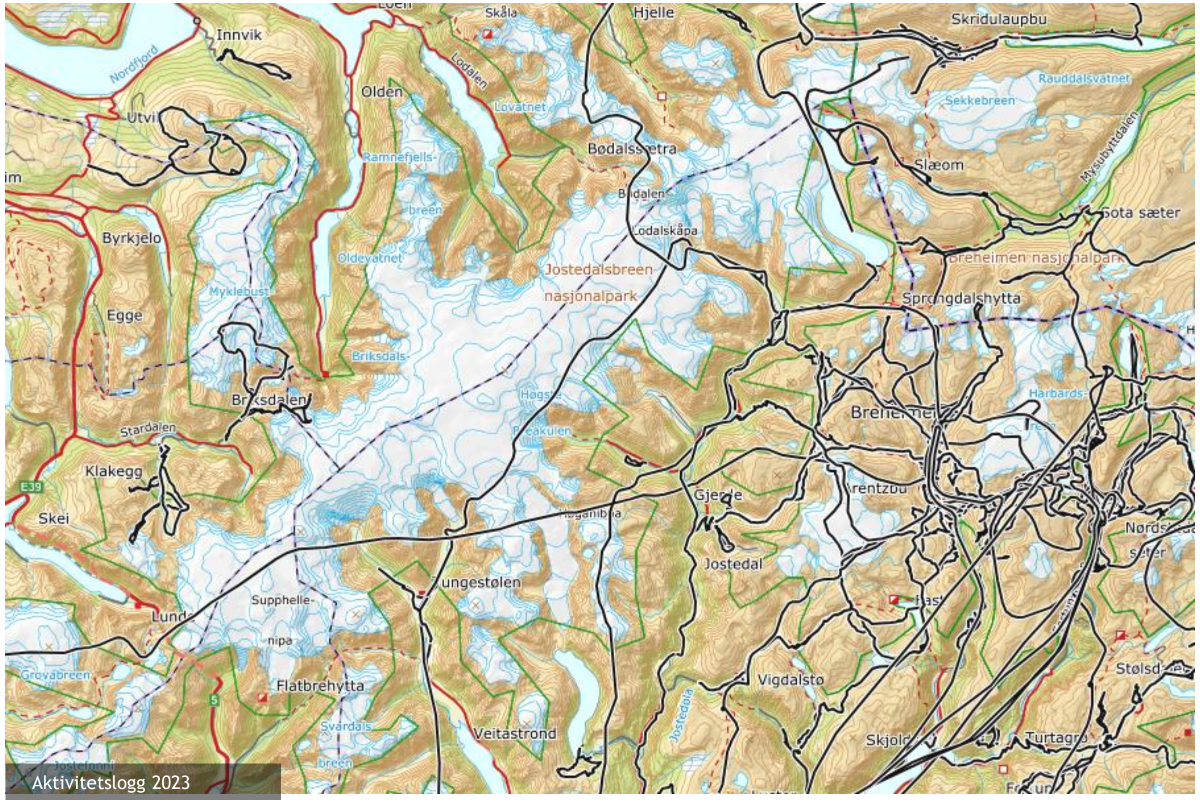

Ferdsel

Mange måtar å få inn ferdselsdata kring Jostedalsbreen: Bomvegar (10), parkering med betaling (4), turbøker/trimbøker, arrangerte turar og appar som: Strava, Postkassetrimmen, Sjekk-UT, Tell-Tur, Geocaching, Stolpejakt … og Ferdselstelling

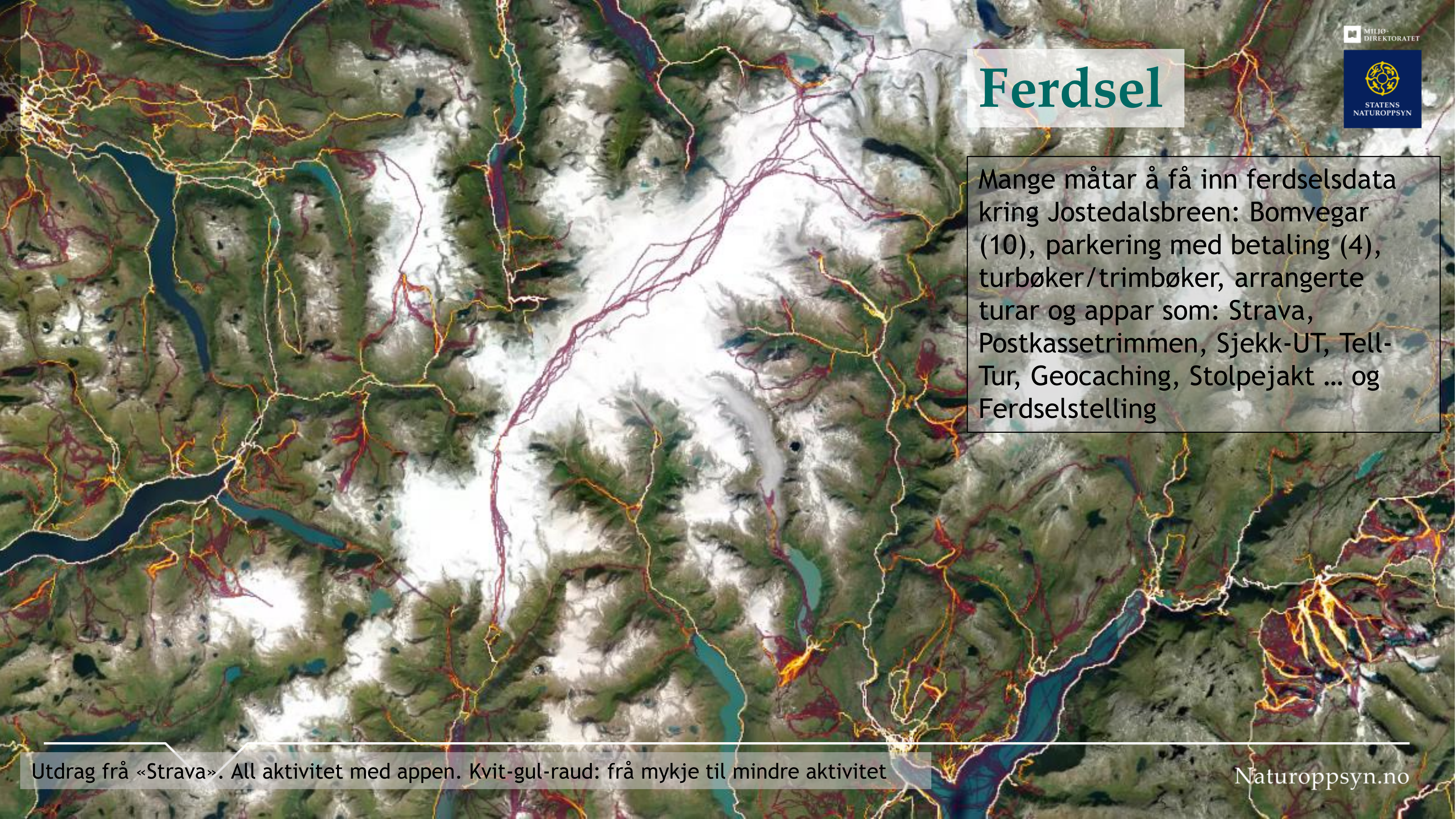

Utdrag frå «Strava». All aktivitet med appen. Kvit-gul-raud: frå mykje til mindre aktivitet

MILJØ-
DIREKTORATET

STATENS
NATUROPPSYN

Ferdselstelling

Nokre av modellane frå Eco-counter har gammal teknologi og vil gradvis fasast ut. Det har også vore ein del feil/datautfordringar.

I utgangspunktet seks teljarar kring nasjonalparken i år, men to har ikkje data. Det gjeld teljaren som stod i Austerdalen og teljaren opp mot Oldeskaret.

Stien mot Flatbrehytta

Ca. 3000 passeringar i kvar retning, og nokre dagar med over 70 personar på ein dag
Dei aller fleste går opp og ned.

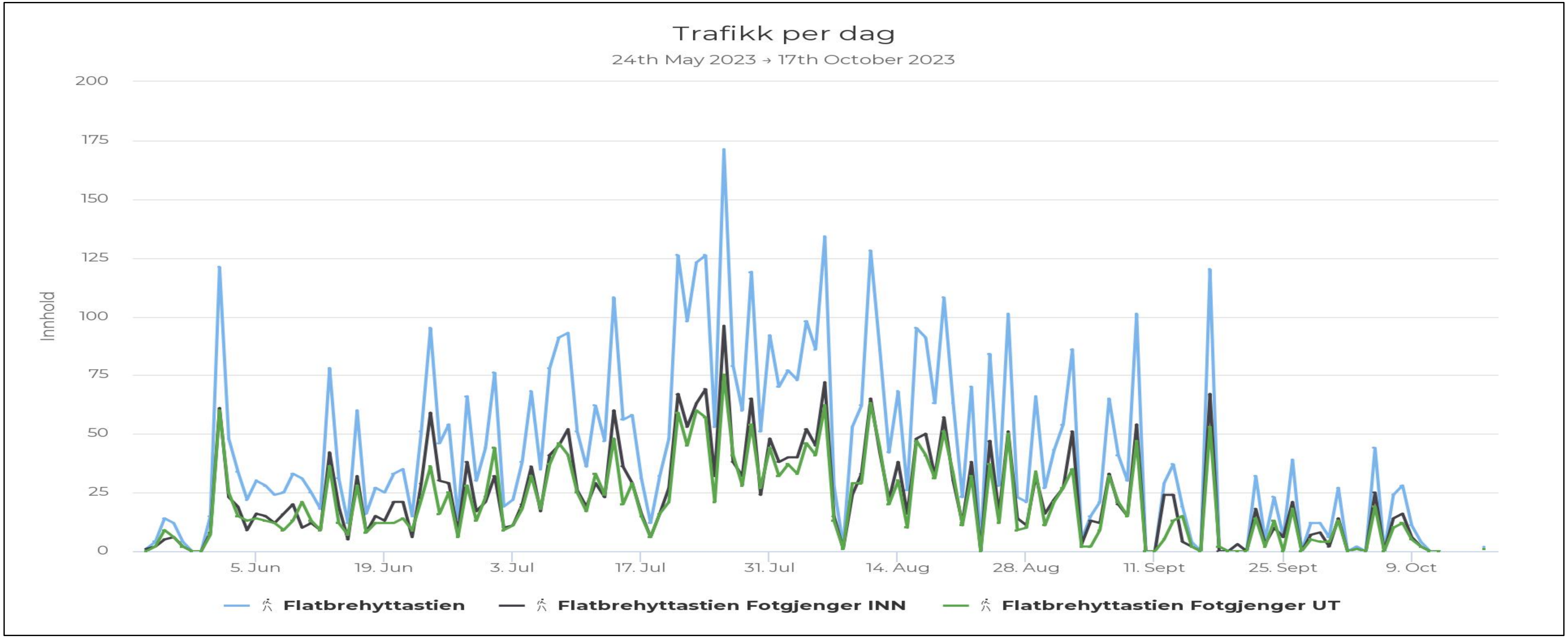

Stien mot Bergsetbreen

Ca. 6000 passeringar ein veg. Slitasjen på stien er då dobbelt så stor

Ein liten nedgang i 2023 samanlikna med året får på ca. 300 personar

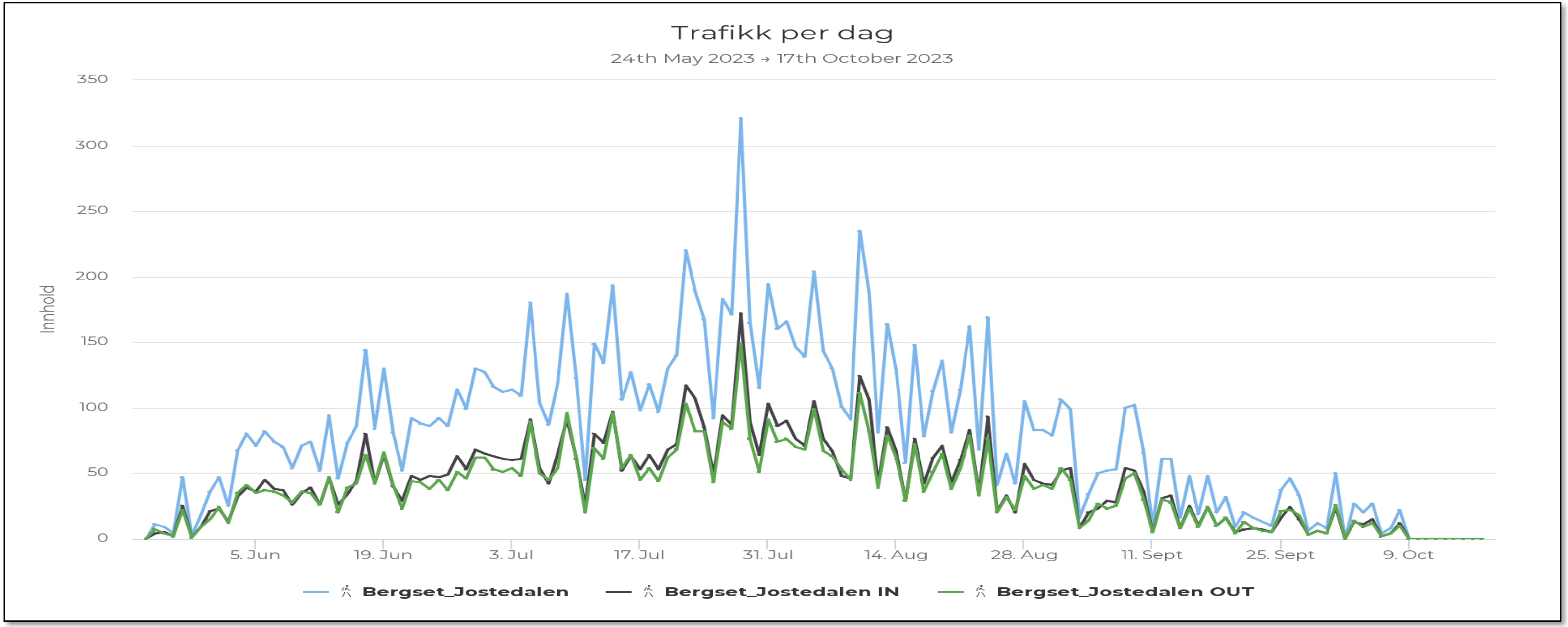

Stien mot Kamperhamrane

	Passering inn (opp)	Passering ut (ned)
2022	183	155
2023	156	100

Ferdselsteljaren har stått plassert like etter stiskille mellom Sygneskard og mot Kamperhamrane i Sunndalen. I 2023 vart det registert i tre veker meir samanlikna med i 2022. Det er flest passeringar i helgene.

Stien mot Lundeskaret

	Passering inn (opp)	Passering ut (ned)
2022	697 *	692 *
2023	878 *	906 *

Det er flest passeringar på laurdagar og søndagar, og tellaren stod ute frå mai til oktober, to veker kortare i 2023. Ferdselsteljaren har stått plassert i starten på stien

* Feilregistreringar (veldig høge tal) – på same klokkeslett både i 2022 og 2023. Desse er fjerna.

Bevaringsmål: effektmåling

- Granhogst/fjerning av gran i Sunndalen og Fosdalen, Oppstryn
- Omlegging av sti forbi sårbare morener i Bergsetdalen, Austerdalen og Bødalen
- Frå Bergsetdalen ser ein at vegetasjonen sakte kjem tilbake. Folk er lette å styre her. Registreringsverktøyet er under omlegging, frå NatStat til Naturoppdrag

3. Skilting og informasjon

Tungestølen, ein av innfallsportene til nasjonalparken

Grenseskilt

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

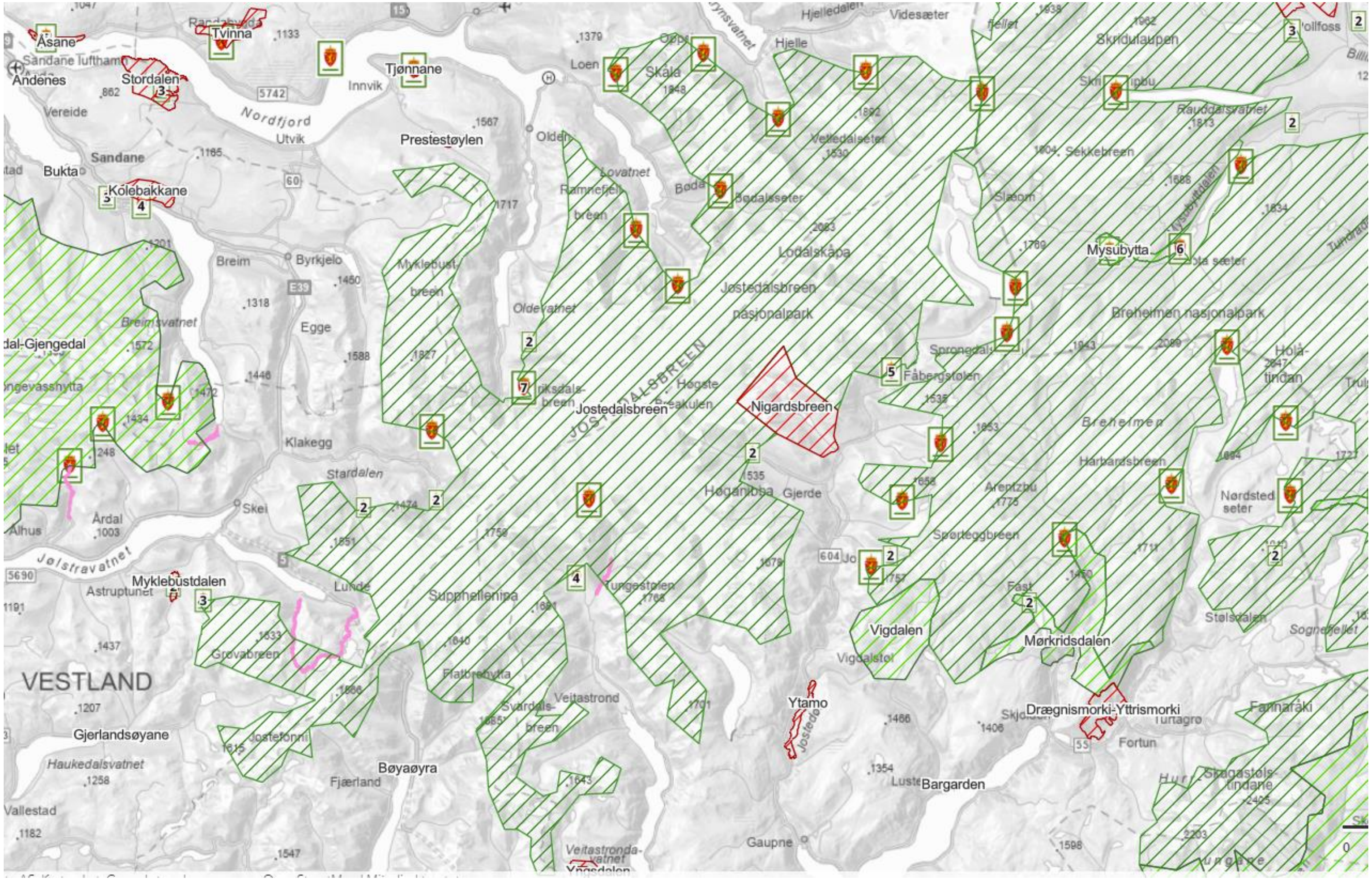

Utdrag frå Naturoppdrag som viser kvar det står grenseskilt. Nokre stader er same grenseskiltplassering registrert fleire gongar. Listene må «vaskes». Det er litt over 30 grenseskilt kring Jostedalsbreen i dag

Brenndalen, nordsida. Bør stå eit grenseskilt her
STATENS NATUROPPSYN

Grenseskilt

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

- Det er sett opp nye grenseskilt på stiane til Flatbrehytta
- Nytt skilt og stang mot Fåbergstølsbreen – det som stod der var borte
- Nytt grenseskilt ved Bøyabreen – truleg tatt som souvernier

Stien mot Flatbrehytta

Stien mot Fåbergstølsbreen

Forsvunne grenseskilt ved Bøyabreen

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

Ved Bøyabreen

Ved Supphellebreen

Brefareskilt

Det står informasjon om fare for isras, plutsleg flaum og/eller steinsprang framføre desse brearmane i nasjonalparken:

- Bergsetbreen
- Austerdalsbreen
- Bøyabreen
- Supphellebreen
- Haugabreen
- Briksdalsbreen
- Bødalsbreen
- Kjenndalsbreen

Haugabreen juli 2023. Foto: Gaute Dvergsdal Bøyum

MILJØ DIREKTORATET
STATENS NATUROPPSYN
Naturoppsyn.no

Nasjonalpark-informasjon

- Mykje god informasjon på tre nasjonalparksentre
- Tre generasjonar skilting:
  - Gamle-plakaten
  - Blå-designskilt
  - Små tavler
- Klar for cortenstål-tavler
- SNO: bidrege med innspel om plassering i felt i høve ferdsel og snø-tilhøve mm

Døme på bruk av delar av skiltsystemet i Designmanualen for verneområde i Noreg.

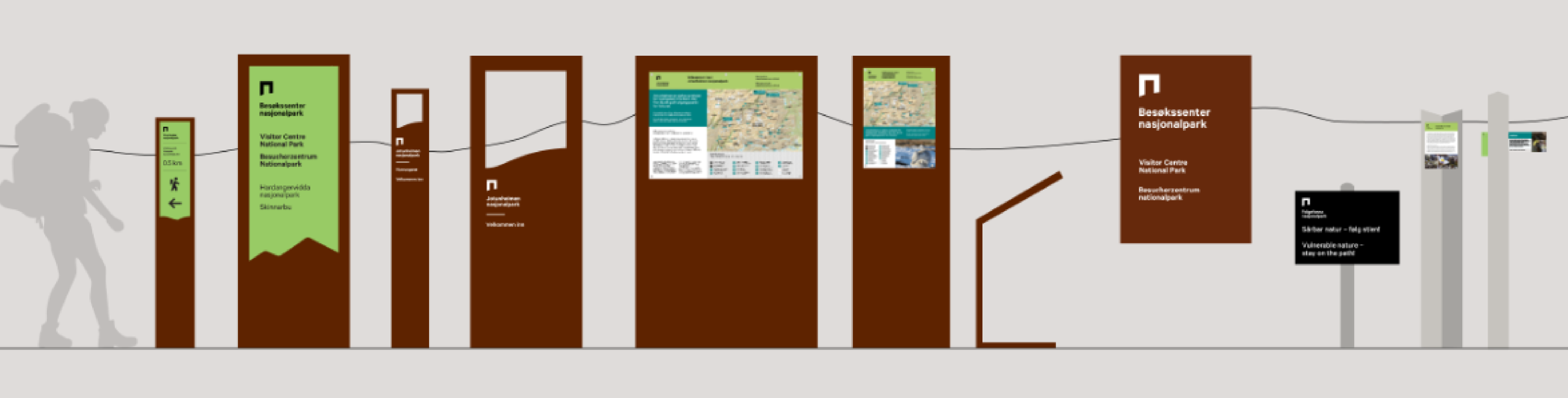

Studentar ved Supphellebreen

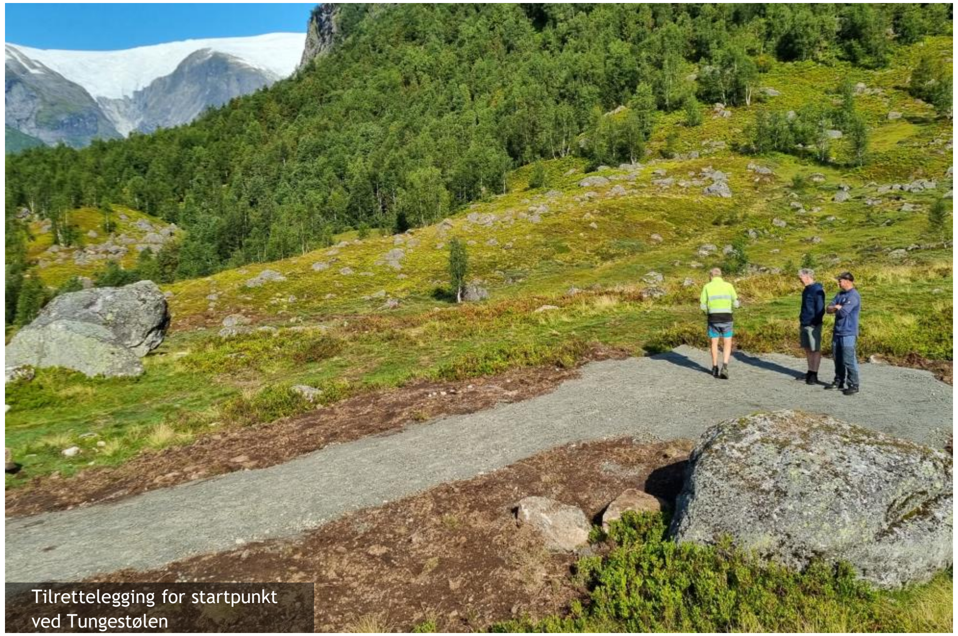
Tilrettelegging for startpunkt ved Tungestølen

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

Informasjon

- Nasjonalparksentrene står for mykje informasjon, naturrettleiarar
- Møte på i felt: Tall informerte i nasjonalparken. I alt 398 i 2023, 519 i 2022
- SNO kan i hovudsak ikkje ha med skuleelevar og studentar, men bli invitert med
- Bistand ved synfaring ved planlegging av større informasjonspunkt:
- Tungestølen, Supphellebreen og Bøyabreen

4. Forvaltningstiltak: mykje stiar og litt skjøtsel

Innspill om ønsket SNO ressurs i verneområder. (Sett inn ny

2023				
Forvaltningmyndighet	Jostedalsbreen nasjonalparkstyre			
Verneområde/Tema	Prioritering	Beskrivelse av oppdrag og metode	Forankring i planverktøy	Rapportering (Verneområdelogg, Artsobs, Natstat).
Verneområde/Tilrettelegging				
Oppsetjing av informasjonstavler på mindre innfallsportar i tråd med besøksstrategi	1	Bistå ved oppsetjing av informasjonstavler	Besøksstrategi	Verneområdelogg
Tilsyn av stiar med betydelege tilretteleggingstiltak. Lundeskaret, Skåla, Oldeskaret, Flatbrehytta samt buførevegar i Erdalen og Sunndalen	2	Synfaringar for å vurdere tilstand og for å gjere enkelt vedlikehald	Tiltaksplan	Verneområdelogg
Skilting og sikring av einskilde punkt på stien til Kattanakken	3	Synfaringar ved oppstart og gjennomføring av enkle sikringstiltak	Besøksstrategi	Verneområdelogg
Følgje opp utbetringsarbeid av følgjande stiar: Skålastien, stien mot Flatsteinbu, sti til Haugafjellstølen, sti til Sognskaret, sti til Haugabreen, sti mot Vetledalsseter, stien mot Flatbrehytta, stiar ved Tungestølen	4	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Besøksstrategi	Verneområdelogg
Utbetring av sti ved Briksdalsbreen	5	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Besøksstrategi	Verneområdelogg
Etablering av infopunkt/startpunkt på Tungestølen	6	Synfaringar ved oppstart og	Besøksstrategi	Verneområdelogg

Tidlegare utført arbeid på kuråsa inn mot Sunndalssætra held bra

Steintrapper og vaiarar på stien mot Oldeskaret er stort sett ok

MILJØ-DIREKTORATET
STATENS NATUROPPSYN

Stien til Flatbrehytta

- Flaum november 2022: øydela bru og del av stien
- Omlegging og enkel oppbygging med stadeige materiale. Truleg kort levetid.
- Lokalt ønske om erstatning av øydelagd bru
- Fleire meiningar om større omlegging av sti

Stravakart viser stiane

Enkel stitilrettelegging

Bildet er tatt der brua gjekk over mot Nipesteinshola og Vetla Supphellenipa

Stien mot Haugabreen

- Avstenging med revegetering av sti over morene
- «Hoppesteinar» over stor bekk i staden for bru – tatt av ras under eitt år seinare
- Tilrettelegging ved kryssing av morener
- Meir merking etter dødsfall, m.a. ein siktevarde

Revegetert stistrekning

Indre Sunnfjord Turlag har bygd siktevarde

«Hoppesteinar» over elva

Stien mot Haugabreen, framhald

MILJØ-
DIREKTORATET
STATENS
NATUROPPSYN

Synfaring 24. august. Store steinar er lagt til rette for å kunne krysse bekken ved stor vassføring, frå den merkte stikka og mot marktert stein.

Foto tilsendt frå tur 3. oktober. Då hadde det gått eit flaumras over dei store «hoppesteinane» i bekken.

Stien til Flatsteinsbu

Største sti-restaureringstiltaket i nasjonalparken i år

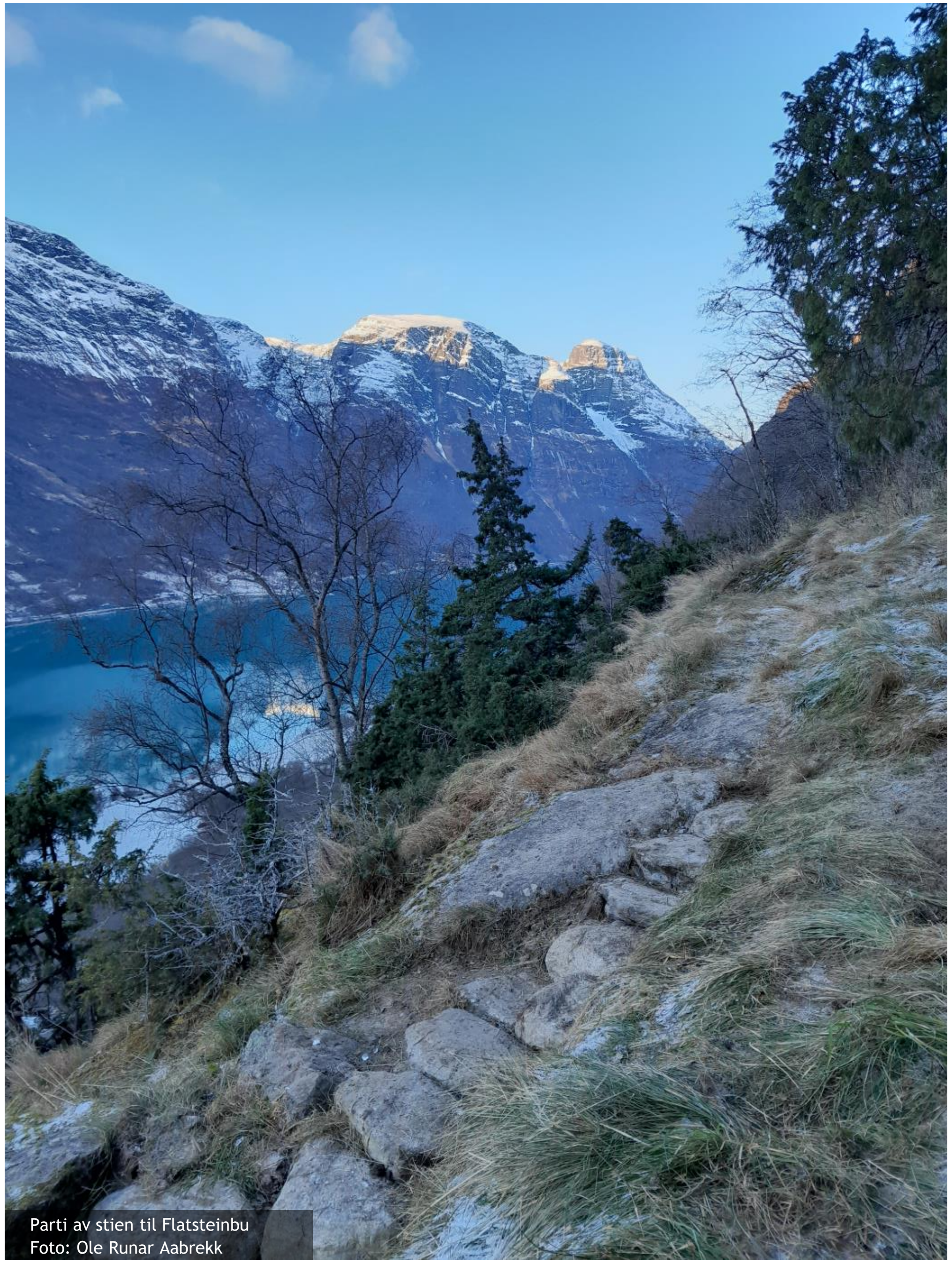

Parti av stien til Flatsteinbu
Foto: Ole Runar Aabrekk

Vedlikehold kuråsa inn mot Erdalssætra

Omlegging av sti innafor Sunndalssætra

Omlegging av sti i staden for klopplegging av myr. Mot Sogneskaret

MILJØ-DIREKTORATET
STATENS NATUROPPSYN

Stien opp Lundeskaret

Delar av stien har rasa ut

Frå same staden før utrasinga

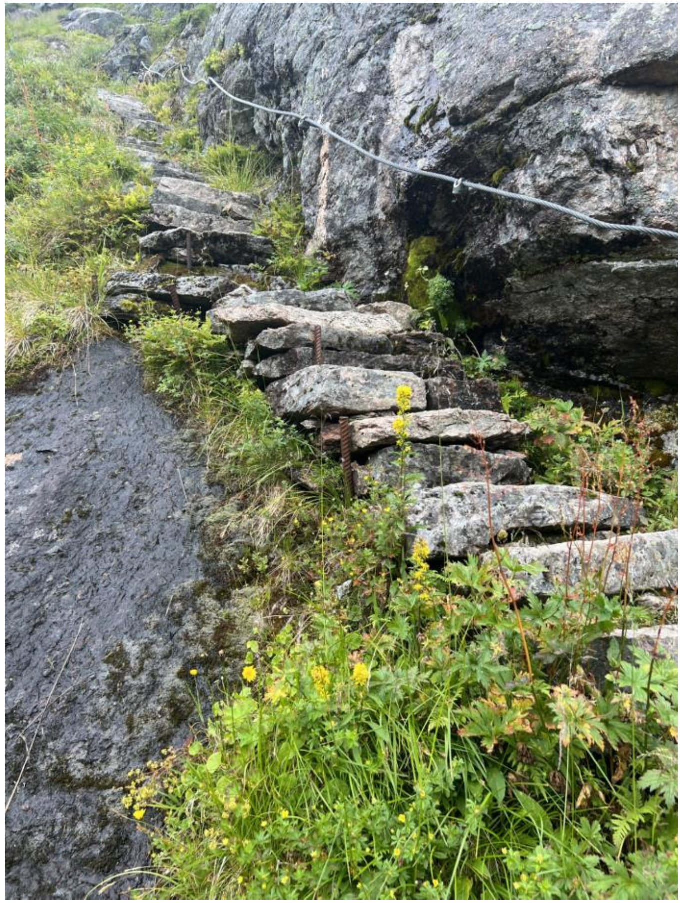

Tilrettelegginga held bra

Stitilrettelegging ved Tungestølen og inn Langedalen

I Langedalen er dei fleste kloppene på plass, men det ligg att noko materiale, og det er truleg trong for meir

Ved Tungestølen er sti-tilrettelegginga mot Nyestølen og Langedalen ferdig

Tverrelva i Sunndalen

Ein plutseleg stor flaum i elva i sommar tok med seg brua og flytta ho heil mange meter ned elva. Ho vart løfta tilbake med helikopter.

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

Innspel til skjøtselsplan
ved Befringsstøylen

Synfaring ved Tungestølen
etter framlagt skjøtselsplan

Skjøtsel

- Bistand ved planlegging av skjøtsel
- Oppfølging av skjøtsel
- Utføring av skjøtsel

Sunndalssætra, Erdalen og Bødalssætra
Tungestølen med Austerdalen og Langedalen
Befringsstøylen-området

Oppfølging av skjøtselstiltak

- Sunndalssætra: rydding på sætrevollen
- Erdalen: vedlikehald av kuråsa, oppsett av mellombels gjerde for å hindre at kyrne går heim, opning av passasjer for beitedyr
- Bødalssætra: vedlikehald av krøtter- og turiststi

Mellombels gjerde og grind ved Erdalssætra

Rydding ved Sunndalssætra

Stien innafor Bødalssæter

MILJØ-DIREKTORATET

STATENS NATUROPPSYN

MILJØ DIREKTORATET
STATENS NATUROPPSYN
Almer i Sunndalen - nokre skadd av hjort
Naturoppsyn.no

Utsiktsrydding ved Bøyabreen utført

(fotografen står med ryggen til utsikta)

Opprydding av gamle brurester, Bødalssætra

I samband med restaurering av stien i Fessene, mot Lodalskåpa er det frakta ut gamle brurester to stader. Det ligg også brurester i nasjonalparken langs stien til Haugabreen og ved Tverrdalskyrja inst i Sogndalsdalen

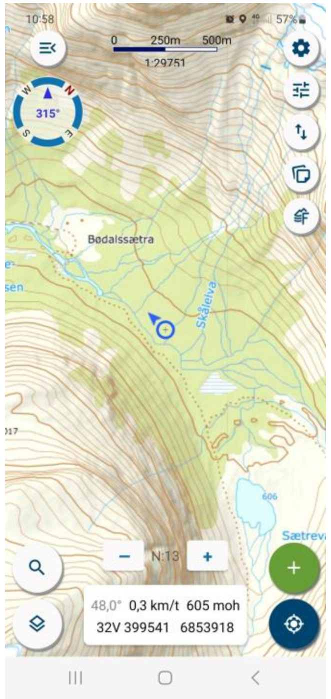

5. Døme på andre skal-oppgåver og døme på arbeid i andre verneområde og opplæring

Motorferdsel i utmark, kulturminnekurs, stubbebehandling av rynkerose i Fimreiteholmane naturreservat, oppsyn med sykkelforbod i Rodeholene naturreservat, HMS-kyst, lakseoppsyn frå SNO-båten Lomvi og myrslått i Tvinna naturreservat

Innspill om ønsket SNO ressurs i verneområder. (Sett inn nye li

2023					
Forvaltningmyndighet	Jostedalsbreen nasjonalparkstyre				
Verneområde/Tema	**Prioritering**	**Beskrivelse av oppdrag og metode**	**Forankring i planverktøy**	**Rapportering (Verneområdelogg, Artsobs, Natstat).**	
Verneområde/Tilrettelegging					
Oppsetjing av informasjonstavler på mindre innfallsportar i tråd med besøksstrategi	1	Bistå ved oppsetjing av informasjonstavler	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Ikkje klart til oppfølging
Tilsyn av stiar med betydelege tilretteleggingstiltak. Lundeskaret, Skåla, Oldeskaret, Flatbrehytta samt buførevegar i Erdalen og Sunndalen	2	Synfaringar for å vurdere tilstand og for å gjere enkelt vedlikehald	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Utført i all hovudsak
Skilting og sikring av einskilde punkt på stien til Kattanakken	3	Synfaringar ved oppstart og gjennomføring av	Besøksstrategi	Verneom	Ikkje utført
Følgje opp utbetringsarbeid av følgjande stiar: Skålastien, stien mot Flatsteinbu, sti til Haugafjellstølen, sti til Sognskaret, sti til Haugabreen, sti mot Vetledalsseter, stien mot	4	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Utført i all hovudsak
Utbetring av sti ved Briksdalsbreen	5	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Besøks		Følgd opp
Etablering av infopunkt/startpunkt på Tungestølen	6	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Besøksstrategi		Følgd opp
Utsiktsrydding ved infallsportar (Bøyabreen m.fl.)	7	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	B	Verneområdelogg	Ikkje klart til oppfølging
Verneområde/Skjøtsel					
Oppfølging av skjøtselsplan. Følgje opp grunneigarane sin skjøtsel i Bødalen, Sunndalen og Erdalen.	1	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet		Verneområdelogg	Følgd opp
Oppfølgjing av skjøtselsplan. Gjennomføre skjøtselstiltak i regi av SNO	2	Gjennomføre viktige skjøtselstiltak som grunneigar ikkje sjølv vil utføre	Skjøtselsplan	Verneområdelogg	Ikkje klart til oppfølging
Oppfølging av skjøtselsplan. Utbetring av punkt på drifteveg og oppføring av gjerde ved Storesetra i Erdalen	3	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Skjøtselsplan	Verneområdelogg	Følgd opp
Styrt beiting med utvalde innfallsportar. Supphellebreen, Bøyabreen	4	Synfaringar ved oppstart og undervegs i arbeidet	Besøksstrategi	Verneområdelo	Ikkje klart til oppfølging
Verneområde/Bevaringsmål					
Oppfølging av bevaringsmål framande artar - Gran i Sunndalen og Fosdalen	1	Synfaring og registrering av endringar på transekt og fjerning av eventuell gjenvekst av gran	Annet (beskriv)	NatStat	Ikkje utført
Oppfølging av bevaringsmål - sårbar vegetasjon på sårbare morenar i Austerdalen og	2	Registrering av endringar på transekt	Annet (be		Følgd opp
Etablere bevaringsmål på utvalde tiltak i tråd med skjøtselplanar	3	Registrering av nye transekt på aktuelle lokalitetar	Skjøtselsplan		Ikkje klart til oppfølging
Verneområde/Tilsyn og kontroll					
Halde oppsyn med verneforskrifta i Jostedalsbreen	1	Synfaringar i felt	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Følgd opp
Kontrollere om løyve/styrevedtak vert følgt i dispensasjonssaker	2	Synfaringar i felt	Forva		Følgd opp
Følgje opp nye tiltak i hovudsak ved oppstart og slutt	3	Synfaringar i felt ved oppstart og slutt	Tiltaksp	Verneområdelogg	Følgd opp
Ferdselsteljing på same stader som i 2021	4	Utsetjing av ferdselsteljarar på utvalde stader. Oppsyn med desse gjennom året og innsamling og tolking av data etter sesongen		Verneomr	Følgd opp; Følgd opp
Registrere bygningar og andre konstruksjonar i nasjonalparken	5	Oppmåling, fotografering, kartfesting og innlegging i verneområdeloggen	Forvaltningsplan	Ver	Utført i all hovudsak

Oppsummering

Utsikt frå Strynekåpa mot Vetledalsbreen

6. Utviklingstrekk og tilrådde oppfølgingspunkt for SNO i 2024

- Mykje folk kan føre til
  - slitasje og forsøpling
  - uroing av dyreliv
  - «people pollution»
- Endra vèr – og klima visast tydeleg i brenære område
  - stiar og bruer, endring av elvelaup
  - nedsmelting av brear: ustabilt i fronten

- Generelt oppsyn: vere synleg tilstades, få innspel og informere, skifte grenseskilt og anna skilting
- Følgje opp vedtak: byggesaker, tiltak, motorferdseløyver mm (kontrollappen)

Austerdalsbreen

Oppfølgingspunkt med forvaltningstiltak for forvaltning/SNO i 2024

- Bruke Naturoppdrag!

- Oppfølging av aktuelle stiar og bruar: T.d. der nasjonalparkstyret er/har vore involvert
- Utføre skjøtselsarbeid og følgje opp der andre gjer skjøtsel
- Bistå ved oppføring av skilt etter merkevaren og etablering av informasjonspunkt

Nasjonalparkforvaltarane!
MILJØ-
DIREKTORATET
STATENS
NATUROPPSYN
Naturoppsyn.no

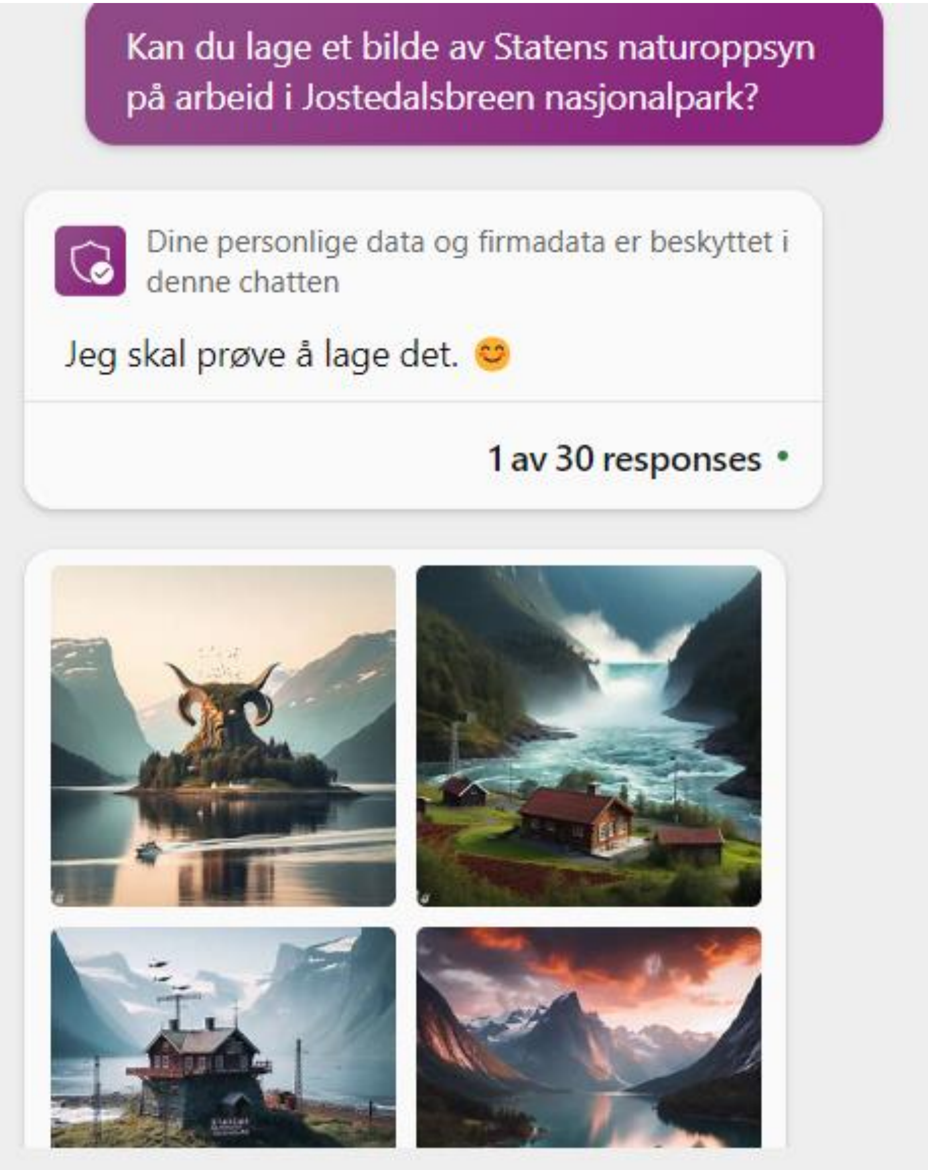
Kan du lage et bilde av Statens naturoppsyn på arbeid i Jostedalsbreen nasjonalpark?
Dine personlige data og firmadata er beskyttet i denne chatten
Jeg skal prøve å lage det. 😊
1 av 30 responses